

Borçların Yapılandırılması ve Vergi Af Yasası Tasarısına İlişkin Notlar

Duyuru No: 2016/63
İstanbul, 27.07.2016

1- YAPILANDIRMAYA KONU ALACAKLARIN TÜRÜ VE KAPSAMI

10. Kalkınma Planı ve bu Plana bağlı olarak hazırlanan Öncelikli Dönüşüm Programları kapsamında ülkemizde yatırımların ve istihdamın artırılması, üretimin teşvik edilmesi, araştırma-geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi ve ülkemizin cazip bir yatırım merkezi haline getirilmesi amaçlarına hizmet etmek üzere, belli stratejik hedefler gözetilerek hazırlanan Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilmiştir.

Bu kapsamda, yatırımların artırılarak kalkınmanın temin edilmesine yönelik kararları desteklemek ve müteşebbislerin iş ve yatırım kararlarına daha sıhhatli bir şekilde odaklanmalarına imkan sağlamak için vergi affı ve varlık barışını da içeren tasarı TBMM'ye sunulmuştur.

Tasarının 1'inci maddesiyle yapılandırmaya konu olacak alacaklar; alacaklı idare, alacak türü ve alacağın dönemi itibarıyla belirlenmiştir. Yapılandırmaya konu alacakların ait olduğu idareler; Maliye Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, belediyeler, Sosyal Güvenlik Kurumu şeklinde düzenlenmiştir.

Yapılandırmaya konu alacaklar; vergiler ve vergi cezaları, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı, gümrük vergileri ve idari para cezaları, sigorta primleri, topluluk sigortası primleri, emeklilik keseneği ve kurum karşılığı, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi ile bu alacaklara ilişkin her türlü faiz, zam, gecikme zammı, gecikme faizi, cezai faiz, gecikme cezası gibi fer'i alacaklar şeklinde düzenlenmiştir.

2016 yılına ilişkin tahakkuk eden motorlu taşıtlar vergisinin ikinci taksiti Kanun kapsamı dışında tutulmuştur. Yapılandırmaya konu olacak alacaklar esas itibarıyla 30/6/2016 tarihi dikkate alınarak belirlenmiştir.

2- KESİNLEŞMİŞ ALACAKLAR

Kesinleşmiş alacak tabirinden anlaşılması gereken Kanunun yayım tarihi itibarıyla vadesi geçmiş olan alacaklardır. Bu kapsamda, yargı aşamasında ihtilafı olan alacaklar, uzlaşmada olan alacaklar, halen yürütülen incelemeye bağlı olarak ileride doğacak alacaklar bu bölüm kapsamında değerlendirilmemelidir. Nitekim, Kanunun yayım tarihi itibarıyla mükellefe tebliğ edilmekle beraber henüz dava açma süresi geçmemiş olan alacaklar da bu bölüm kapsamında değil, kesinleşmemiş alacaklara ilişkin hükümler kapsamında değerlendirilmelidir.

Aşağıdaki tabloların ilkinde; kesinleşmiş alacakların mahiyeti, vazgeçilen vergi aslı, ceza ve feri alacak tutarlarına ve bunların ödeme koşullarına yer verilmişken, ikinci tabloda, yapılandırılmaya ilişkin şartlar özetlenmiştir.

KESİNLEŞMİŞ KAMU ALACAKLARI				ÖDEME TÜRÜ		
Kesinleşmiş Alacaklar	Vergi Aslı	Vergi Cezası	Gecikme Faizi, Gecikme Zammı vb Feri Amme Alacakları	Peşin	Taksitli Ödeme	Mahsuben Ödeme
Vadesi geldiği halde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan vergiler/gümrük vergileri ile bunların cezaları ve diğer ferî alacaklar	Tamamı tahsil edilir	Tamamının tahsilinden vazgeçilir.	Ödenecek vergi aslı üzerinden gecikme faizi veya gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları dikkate alınarak hesaplanan tutar tahsil edilir.	İlk taksitin ödeme süresi içinde tamamı ödenir.	Ödenecek tutarın; 1,08 katı, 12 ayda 6 taksitte 1,12 katı, 18 ayda 9 taksitte	Vergi dairesinden vergi mevzuatı gereği iade alacağı bulunan mükellefler, bu alacaklarının bu Kanuna göre vergi dairesine ödenmesi gereken taksitlerine mahsubunu talep edebileceklerdir. Başvuru ve/veya taksit süresi içinde ilgili mevzuatın öngördüğü bilgi ve belgelerin tam ve eksiksiz olarak ibraz edilmesi şartıyla ilgili mevzuatın mükellefin mahsup talebine esas aldığı tarih itibarıyla ödenecek tutara mahsup işlemleri yapılır
Vadesi geldiği halde ödenmemiş ya da ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan VE bir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş vergi cezaları* ile gümrük vergi asıllarına bağlı olmaksızın kesilen idari para cezaları ve diğer ferî alacaklar	-	%50'sinin tahsilinden vazgeçilir.	%50 oranında ödenecek ceza için gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları dikkate alınarak hesaplanan tutar tahsil edilir.	Kanunun yayımlandığı tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için herhangi bir faiz uygulanmaz. Fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar üzerinden ayrıca % 50 indirim yapılır	1,16 katı, 24 ayda 12 taksitte 1,24 katı, 36 ayda 18 taksitte ödenir.	Mahsup talebine konu tutardan daha az tutarda mahsubun yapılması halinde, eksik ödenen bu tutarın bir ay içerisinde ödenmesi istenilir. Bu süre içerisinde eksik ödenen tutarın, ödenmesi gerektiği tarihten ödendiği tarihe kadar gecikilen her ay ve kesri için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi halinde eksik ödenen tutar için bu Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılmaz.
Bu Kanunun kapsadığı dönemlere ilişkin olarak 2016 yılında tahakkuk eden ve bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar ödenmemiş olan geçici vergilere bağlı gecikme faizi ve gecikme zamları	-	-	Gecikme faizi veya gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları dikkate alınarak hesaplanan tutar tahsil edilir.		Tercih edilen süreden daha kısa sürede ödeme yapılması halinde ödenecek tutar ilgili katsayıya göre düzeltilir	
İhtirazi kayıtla beyan üzerine tahakkuk eden vergiler ile bunların cezaları ve diğer ferî alacaklar	Tamamı tahsil edilir	Tamamının tahsilinden vazgeçilir.	Ödenecek vergi aslı üzerinden gecikme faizi veya gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları dikkate alınarak hesaplanan tutar tahsil edilir.			

*Usulsüzlük Cezaları

TABLO: YARARLANMA KOŞULLARI

Yararlanma Şartları	Diğer Hükümler
Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen 2'nci ayın sonuna kadar ilgi idareye başvuruda bulunmak	
Ödemelerin Kanunda belirtilen süre ve şekilde yapılması	Ödenmesi gereken taksitlerin ilk ikisi süresinde ödenmek koşuluyla, kalan taksitlerden; bir takvim yılında iki veya daha az taksitin, süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti izleyen ayın sonuna kadar, gecikilen her ay ve kesri için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla bu Kanun hükümlerinden yararlanılır.
Dava açmamak, açılmış davalardan vazgeçmek ve kanun yollarına başvurmamak	Bu durumun, başvuru süresine kadar yazılı olarak bildirilmesi gerekmektedir. Bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan ve açtıkları davalardan vazgeçen borçluların bu ihtilaflarıyla ilgili olarak Kanunun yayımlandığı tarihten sonra tebliğ edilen kararlar uyarınca işlem yapılmaz.
Yıllık gelir veya kurumlar vergileri, gelir (stopaj) vergisi, kurumlar (stopaj) vergisi, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisinin her bir vergi türü itibariyle bir takvim yılında iki ve daha az ihlal etmek kaydıyla vadesinde ödemek	Yıllık gelir veya kurumlar vergilerini, gelir (stopaj) vergisi, kurumlar (stopaj) vergisi, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi için taksit ödeme süresince bu vergi türleri ile ilgili verilen beyannameler üzerine tahakkuk eden vergilerin çok zor durum olmaksızın her bir vergi türü itibariyle bir takvim yılında ikiden fazla vadesinde ödenmemesi ya da eksik ödenmesi halinde yapılandırılan borçlara ilişkin taksit ödeme hakkı kaybolur, bu borçlar muaccel hale gelir.

3- KESİNLEŞMEMİŞ VEYA DAVA SAFHASINA BULUNAN ALACAKLAR

KESİNLEŞMEMİŞ VEYA DAVA SAFHASINDA BULUNAN ALACAKLAR				ÖDEME TÜRÜ		
Alacağın veya Davanın Aşaması	Vergi Aslı	Vergi Cezası	Gecikme Faizi, Gecikme Zammı vb Feri Amme Alacakları	Peşin	Taksitli Ödeme	Mahsuben Ödeme
İlk derece yargı mercileri tarafından henüz bir karar verilmemiş olan ikmalen, re'sen veya idarece yapılmış vergi tarhiyatları ile gümrük vergilerine ilişkin tahakkuklar	%50'sinden vazgeçilir	Tamamından vazgeçilir	Ödenecek %50'lik vergi aslı üzerinden gecikme faizi veya gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları dikkate alınarak hesaplanan tutar tahsil edilir.	İlk taksitin ödeme süresi içinde tamamı ödenir.	Ödenecek tutarın; 1,08 katı 12 ayda 6 taksitte	Vergi dairesinden vergi mevzuatı gereği iade alacağı bulunan mükellefler, bu alacaklarının bu Kanuna göre vergi dairesine ödenmesi gereken taksitlerine mahsubunu talep edebileceklerdir. Başvuru ve/veya taksit süresi içinde ilgili mevzuatın öngördüğü bilgi ve belgelerin tam ve eksiksiz olarak ibraz edilmesi şartıyla ilgili mevzuatın mükellefin mahsup talebine esas aldığı tarih itibarıyla ödenecek tutara mahsup işlemleri yapılır
İlk derece mahkemesi kararı verilmiş ancak itiraz/istinaf veya temyiz veya karar düzeltme aşaması henüz sonuçlanmamış ikmalen, re'sen veya idarece yapılmış vergi tarhiyatları ile gümrük vergilerine ilişkin tahakkuklar	İlk derece mahkeme kararının mükellef <u>lehine</u> olması halinde %80'inden vazgeçilir, %20'lik kısım ödenir. İlk derece mahkeme kararının mükellef <u>aleyhine</u> olması tamamı tahsil edilir.	Tamamından vazgeçilir	İlk derece mahkeme kararının mükellef <u>lehine</u> olması halinde ödenecek %20'lik vergi aslı üzerinden gecikme faizi veya gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları dikkate alınarak hesaplanan tutar tahsil edilir. İlk derece mahkeme kararının mükellef <u>aleyhine</u> olması halinde ödenecek vergi tutarı üzerinden gecikme faizi veya gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları dikkate alınarak hesaplanan tutar tahsil edilir.	Kanunun yayımlandığı tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için herhangi bir faiz uygulanmaz. Feri alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar üzerinden ayrıca % 50 indirim yapılır	1,12 katı 18 ayda 9 taksitte 1,16 katı 24 ayda 12 taksitte 1,24 katı 36 ayda 18 taksitte ödenir.	Mahsup talebine konu tutardan daha az tutarda mahsubun yapılması halinde, eksik ödenen bu tutarın bir ay içerisinde ödenmesi istenilir. Bu süre içerisinde eksik ödenen tutarın, ödenmesi gerektiği tarihten öndendiği tarihe kadar gecikilen her ay ve kesri için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi halinde eksik ödenen tutar için bu Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılmaz.
İtiraz/istinaf veya temyiz veya karar düzeltme aşamasında İlk derece mahkemesi kararı hakkında bozma kararı verilmişse	%50'sinden vazgeçilir	Tamamından vazgeçilir	Ödenecek %50'lik vergi aslı üzerinden gecikme faizi veya gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları dikkate alınarak hesaplanan tutar tahsil edilir.		Tercih edilen süreden daha kısa sürede ödeme yapılması halinde ödenecek tutar ilgili katsayıya göre düzeltilir	

KESİNLEŞMEMİŞ VEYA DAVA SAFHASINDA BULUNAN ALACAKLAR				ÖDEME TÜRÜ		
Alacağın veya Davanın Aşaması	Vergi Aslı	Vergi Cezası	Gecikme Faizi, Gecikme Zammı vb Feri Amme Alacakları	Peşin	Taksitli Ödeme	Mahsuben Ödeme
İtiraz/istinaf veya temyiz veya karar düzeltme aşamasında İlk derece mahkemesi kararı hakkında onama kararı verilmişse	Tamamı tahsil edilir	Tamamından vazgeçilir	Ödenecek vergi aslı üzerinden gecikme faizi veya gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları dikkate alınarak hesaplanan tutar tahsil edilir.	İlk taksitin ödeme süresi içinde tamamı ödenir.	Ödenecek tutarın;	Vergi dairesinden vergi mevzuatı gereği iade alacağı bulunan mükellefler, bu alacaklarının bu Kanuna göre vergi dairesine ödenmesi gereken taksitlerine mahsubunu talep edebileceklerdir. Başvuru ve/veya taksit süresi içinde ilgili mevzuatın öngördüğü bilgi ve belgelerin tam ve eksiksiz olarak ibraz edilmesi şartıyla ilgili mevzuatın mükellefin mahsup talebine esas aldığı tarih itibarıyla ödenecek tutara mahsup işlemleri yapılır
Sadece vergi cezalarına ve gümrük yükümlülüğüyle ilgili idari para cezalarına dava açılmış olması halinde	-	Cezanın bağlı olduğu vergi aslının ödenmesi kaydıyla cezanın tamamının tahsilinden vazgeçilir. Henüz ilk derece mahkemesinden bir karar çıkmamış olan cezaların %75'inden; temyiz, itiraz veya istinaf aşamasında olup ilk derece mahkeme kararının mükellef lehine olması halinde cezanın %90'ından; temyiz, itiraz veya istinaf aşamasında olup ilk derece mahkeme kararının mükellef aleyhine olması halinde cezanın %50'sinden vazgeçilir. Temyiz veya itiraz aşamasında bozma kararı verilmesi halinde cezanın %75'inden vazgeçilir.		Kanunun yayımlandığı tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için herhangi bir faiz uygulanmaz.	1,08 katı 12 ayda 6 taksitte 1,12 katı 18 ayda 9 taksitte 1,16 katı 24 ayda 12 taksitte	Mahsup talebine konu tutardan daha az tutarda mahsubun yapılması halinde, eksik ödenen bu tutarın bir ay içerisinde ödenmesi istenilir. Bu süre içerisinde eksik ödenen tutarın, ödenmesi gerektiği tarihten ödendiği tarihe kadar gecikilen her ay ve kesri için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi halinde eksik ödenen tutar için bu Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılmaz.
Uzlaşma* aşamasında olan veya uzlaşma sona erip henüz dava süresi geçmemiş alacaklar	%50'sinden vazgeçilir	Tamamından vazgeçilir	Ödenecek %50'lik vergi aslı üzerinden gecikme faizi veya gecikme zammı yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları dikkate alınarak hesaplanan tutar tahsil edilir.	Fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar üzerinden ayrıca % 50 indirim yapılır	1,24 katı 36 ayda 18 taksitte ödenir.	Tercih edilen süreden daha kısa sürede ödeme yapılması halinde ödenecek tutar ilgili katsayıya göre düzeltilir

*Tarihî Sonrası Uzlaşma

TABLO: YARARLANMA KOŞULLARI

Yararlanma Şartları	Diğer Hükümler
Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen 2'nci ayın sonuna kadar ilgi idareye başvuruda bulunmak	
Ödemelerin Kanunda belirtilen süre ve şekilde yapılması	Ödenmesi gereken taksitlerin ilk ikisi süresinde ödenmek koşuluyla, kalan taksitlerden; bir takvim yılında iki veya daha az taksitin, süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti izleyen ayın sonuna kadar, gecikilen her ay ve kesri için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla bu Kanun hükümlerinden yararlanılır.
Dava açmamak, açılmış davalardan vazgeçmek ve kanun yollarına başvurmamak	Bu durumun, başvuru süresine kadar yazılı olarak bildirilmesi gerekmektedir. Bu Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan ve açtıkları davalardan vazgeçen borçluların bu ihtilaflarıyla ilgili olarak Kanunun yayımlandığı tarihten sonra tebliğ edilen kararlar uyarınca işlem yapılmaz.
Yıllık gelir veya kurumlar vergileri, gelir (stopaj) vergisi, kurumlar (stopaj) vergisi, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisinin her bir vergi türü itibariyle bir takvim yılında iki ve daha az ihlal etmek kaydıyla vadesinde ödemek	Yıllık gelir veya kurumlar vergilerini, gelir (stopaj) vergisi, kurumlar (stopaj) vergisi, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi için taksit ödeme süresince bu vergi türleri ile ilgili verilen beyannameler üzerine tahakkuk eden vergilerin çok zor durum olmaksızın her bir vergi türü itibariyle bir takvim yılında ikiden fazla vadesinde ödenmemesi ya da eksik ödenmesi halinde yapılandırılan borçlara ilişkin taksit ödeme hakkı kaybolur, bu borçlar muaccel hale gelir.

4- İNCELEME VE TARHİYAT SAFHASINDA BULUNAN İŞLEMLER

İNCELEME VE TARHİYAT SAFHASINDA BULUNAN İŞLEMLER				ÖDEME TÜRÜ		
İnceleme Veya Tarhiyatın Aşaması	Vergi Aşlı	Vergi Cezası	Gecikme Faizi, Gecikme Zammı vb Feri Amme Alacakları	Peşin	Taksitli Ödeme	Mahsuben Ödeme
Kanunun yayımlandığı tarihten önce başlayıp, yayım tarihinden sonra biten vergi incelemelerine istinaden düzenlenen ihbarnameye bağlı vergi asıl ve cezaları	%50'sinden vazgeçilir, kalan %50 ödenir.	Vergi aslına bağlı cezanın tamamından vazgeçilmektedir. Vergi aslına bağlı olmayan cezalar için cezanın %75'inden vazgeçilir	Vergi aslının ödenecek %50'si için Kanunun yayımlandığı tarihe kadar gecikme faizi yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları dikkate alınır. Kanunun yayım tarihinden sonra ise ihbarnamenin tebliğine kadar gecikme faizi hesaplanır.	İlk taksitin ödeme süresi içinde tamamı ödenir. Kanunun yayımlandığı tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için herhangi bir faiz uygulanmaz.	Ödenecek tutarın; 1,08 katı 12 ayda 6 taksitte	Vergi dairesinden vergi mevzuatı gereği iade alacağı bulunan mükellefler, bu alacaklarının bu Kanuna göre vergi dairesine ödenmesi gereken taksitlerine mahsubunu talep edebileceklerdir. Başvuru ve/veya taksit süresi içinde ilgili mevzuatın öngördüğü bilgi ve belgelerin tam ve eksiksiz olarak ibraz edilmesi şartıyla ilgili mevzuatın mükellefin mahsup talebine esas aldığı tarih itibarıyla ödenecek tutara mahsup işlemleri yapılır
Kanunun yayımlandığı tarihten önce tamamlandığı halde, bu tarihte ya da bu tarihten sonra vergi dairesi kayıtlarına intikal eden takdir komisyonu kararları ve vergi inceleme raporları üzerine düzenlenen ihbarnameye bağlı vergi asıl ve cezaları	%50'sinden vazgeçilir, kalan %50 ödenir.	Vergi aslına bağlı cezanın tamamından vazgeçilmektedir. Vergi aslına bağlı olmayan cezalar için cezanın %75'inden vazgeçilir	Vergi aslının ödenecek %50'si için Kanunun yayımlandığı tarihe kadar gecikme faizi yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları dikkate alınır. Kanunun yayım tarihinden sonra ise ihbarnamenin tebliğine kadar gecikme faizi hesaplanır.	Fer'i alacaklar yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar üzerinden ayrıca % 50 indirim yapılır	1,12 katı 18 ayda 9 taksitte 1,16 katı 24 ayda 12 taksitte 1,24 katı 36 ayda 18 taksitte ödenir.	Mahsup talebine konu tutardan daha az tutarda mahsubun yapılması halinde, eksik ödenen bu tutarın bir ay içerisinde ödenmesi istenilir. Bu süre içerisinde eksik ödenen tutarın, ödenmesi gerektiği tarihten öndendiği tarihe kadar gecikilen her ay ve kesri için 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi halinde eksik ödenen tutar için bu Kanun hükümleri ihlal edilmiş sayılmaz.
Tarhiyat öncesi uzlaşması henüz sonuçlanmamış veya uzlaşma sonucu vergi ve ceza ihbarnameleri mükellefe tebliğ edilmemiş alacaklar	%50'sinden vazgeçilir, kalan %50 ödenir.	Vergi aslına bağlı cezanın tamamından vazgeçilmektedir. Vergi aslına bağlı olmayan cezalar için cezanın %75'inden vazgeçilir	Vergi aslının ödenecek %50'si için Kanunun yayımlandığı tarihe kadar gecikme faizi yerine Yİ-ÜFE aylık değişim oranları dikkate alınır. Kanunun yayım tarihinden sonra ise ihbarnamenin tebliğine kadar gecikme faizi hesaplanır.			

5- MATRAH VE VERGİ ARTTIRIMI

Mükelleflerce çeşitli sebeplerle noksan beyan edilmiş ya da beyan dışı bırakılmış geçmiş yıl gelirlerinin belli oran ve tutarlar dâhilinde beyan edilmesi sağlanmaktadır. Böylece mükelleflere, 213 sayılı Kanunda yer alan vergi cezaları ve gecikme faizlerine muhatap olmadan vergilerini ödeme imkânı sağlanmakta ve artırımda bulunan vergiler ve dönemler için vergi incelemesi ve tarhiyat yapılmamak suretiyle gelirlerin doğru beyan edilmesi teşvik edilmektedir.

Ayrıca, matrah artırımında bulunan mükelleflerin beyan edecekleri ve üzerinden vergi hesaplanacak matrahlar için asgarî tutarlar belirlenmekte, daha önce zarar beyan edilmiş olması veya indirim ve istisnalar nedeniyle matrah oluşmaması ya da hiç beyanname verilmemiş yahut ilgili yıllarda faaliyette bulunulmuş veya gelir elde edilmiş olsa da bu faaliyetlerin ve gelirlerin vergi dairesinin bilgisi dışında bırakılmış olması nedeniyle matrah bulunmaması halleri ile mükellefler tarafından beyan edilen matrahlara uygulanan oranlar sonucu bulunan matrahlara alt sınır getirilmektedir.

Maddede öngörülen bir diğer düzenleme ise bu Kanuna göre matrah veya vergi artırımında bulunulmasının Kanunun yayımlandığı tarihten önce başlanılmış olan vergi incelemeleri ve takdir işlemlerine engel teşkil etmeyeceği hususudur. **Ancak, maddede yer alan inceleme yapma hakkına yönelik hükümler saklı kalmak kaydıyla vergi incelemeleri ve takdir işlemlerinin bu Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen ayın başından itibaren bir ay içerisinde sonuçlandırılmaması halinde bu işlemlere devam edilmevecektir.** Bu süre içerisinde sonuçlandırılan vergi incelemeleri ile ilgili tarhiyat öncesi uzlaşma talepleri dikkate alınmayacaktır. İnceleme ve takdir sonucu tarhiyata konu matrah farkı tespit edilmesi halinde, inceleme raporları ile takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği tarihten önce matrah artırımında bulunulmuş olması şartıyla inceleme ve takdir sonucu bulunan matrah farkı, bu madde hükümleri ile birlikte değerlendirilecektir.

213 sayılı Kanunun 359 uncu maddesinin (b) fıkrasında belirtilen defter, kayıt ve belgelerin yok edilmesi veya defter sayfelerinin yok edilerek yerine başka yapraklar koyulması veya hiç yaprak koyulmaması veya belgelerin asıl veya suretlerinin tamamen veya kısmen sahte olarak düzenlenmesi fiillerini işleyenlerin, bu Kanunun matrah veya vergi artırımına ilişkin hükümlerinden yararlanamayacakları öngörülmektedir. Öte yandan, asıl veya suretleri tamamen veya kısmen sahte olarak düzenlenen belgeleri kullananların, bu Kanunun matrah veya vergi artırımını hükümlerinden yararlanmasına engel bir husus bulunmamaktadır.

YILLAR	GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ MATRAH ARTTIRIMI				Diğer Hükümler
	Matrah Arttırım Oranı	Aşgari Matrah Arttırım Tutarı		Normal Vergi Oranı ve İndirimli Vergi Oranı*	
		Bilanço Esasına Göre Defter Tutan Gelir Vergisi Mükellefleri ile Serbest Meslek Erbabları	Kurumlar Vergisi Mükellefleri		
2011	35%	14.000,00	28.000,00	%20-%15	- Daha önce tevkif yoluyla ödemiş olunan vergiler, artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan vergilerden mahsup edilmez.
2012	30%	14.820,00	29.650,00	%20-%15	- Matrah artırımında bulunulan yıllara ait zararların %50'si, 2016 ve izleyen yıllar kârlarından mahsup edilmez.
2013	25%	15.740,00	31.490,00	%20-%15	- İstisna ve indirimler nedeniyle gelecek yıllarda matrahtan indirim konusu yapılabilecek tutarlar ile geçmiş yıl zararları bu fıkra hükmüne göre artırılan matrahlardan indirilemez.
2014	20%	16.740,00	33.470,00	%20-%15	- Matrah artırımında bulunan mükelleflerin yıllık gelir ve kurumlar vergisine mahsuben daha önce tevkif yoluyla ödemiş oldukları vergilerin iadesi ile ilgili taleplerine ilişkin inceleme ve tarhiyat hakkı saklıdır.
2015	15%	18.970,00	37.940,00	%20-%15	

* Bu fıkra hükmüne göre artırılan matrahlar, %20 oranında vergilendirilir ve üzerinden ayrıca herhangi bir vergi alınmaz. Ancak, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, artırımında bulunmak istedikleri yıla ait yıllık beyannamelerini kanuni sürelerinde vermiş, bu vergi türlerinden tahakkuk eden vergilerini süresinde ödemiş ve bu vergi türleri için bu Kanunun Kesinleşmiş Alacaklar veya Kesinleşmemiş veya Dava Safhasında Bulunan Alacaklar hükümlerinden yararlanmamış olmaları şartıyla bu fıkra hükmüne göre artırılan matrahları %15 oranında vergilendirilir. İstisna, indirim ve mahsuplar nedeniyle bu beyannameler üzerinden ödenmesi gereken verginin bulunmaması halinde de bu hüküm uygulanır.

GELİR STOPAJ VE KURUM STOPAJLARDA VERGİ ARTTIRIMI

YILLAR	Üzerinden Vergi Hesaplanacak Tutar	Ücret Ödemelerine İlişkin Vergi Arttırımında Dikkate Alınacak Oranlar	Serbest Meslek Kazançlarına İlişkin Vergi Arttırımında Dikkate Alınacak Oranlar	Gayrimenkul Sermaye İratlarına İlişkin Vergi Arttırımında Dikkate Alınacak Oranlar	Yıllara Sari İnşaat ve Onarım İşlerine İlişkin Vergi Arttırımında Dikkate Alınacak Oranlar	Çiftçilerden Satın Alınan Ziraî Mahsuller ve Hizmetler ile Esnaf Muaflığından Yararlananlardan Alınan Mal ve Hizmetlere İlişkin Vergi Arttırımında Dikkate Alınacak Oranlar
2012	5%	5%	5%	1%		
2013	4%	4%	4%	1%		
2014	3%	3%	3%	1%		
2015	2%	2%	2%	1%		
Muhtasar Beyannamenin Hiç Verilmemesi Veya Vergi Arttırımına Konu Ödemeye İlişkin Muhtasar Beynamede Yer Verilmemesi Halinde Vergi Arttırımı		Hiç beyanname verilmemiş olması halinde; bu Kanunun yayımlandığı tarihten önce ilgili yılda verilmiş olan aylık prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama işçi sayısı kadar işçi, ilgili yılda aylık prim ve hizmet belgesinin hiç verilmemiş olması halinde, bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar verilmiş olmak şartıyla izleyen vergilendirme dönemlerinde verilen ilk aylık prim ve hizmet belgesindeki işçi sayısı kadar işçi, Bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar aylık prim ve hizmet belgesinin hiç verilmemiş olması halinde en az iki işçi çalıştırıldığı kabul edilmek ve ilgili yılın son vergilendirme döneminde geçerli olan asgari ücretin brüt tutarı esas alınarak hesaplanan gelir (stopaj) vergisi matrahı üzerinden yukarıdaki oranlarda vergi ödenir.	İlgili yıllar için bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrah tutarının %50'si esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %15 oranında hesaplanan vergi ödenir.*	İlgili yıllar için belirlenen asgari gelir vergisi matrah tutarı esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %15 oranında hesaplanan vergi ödenir.*	İlgili yıllar için bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrah tutarı esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) vergisi matrahı (stopaj) vergisi matrahı (stopaj) vergisi matrahı üzerinden %3 vergi ödenir.*	İlgili yıllar için bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrah tutan esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi matrahı üzerinden GVK'nın 94/11 sayılı numaralı bendinde yer alan ödemeler için %2, 94/13 numaralı bendinde yer alan ödemeler için de %5 oranında hesaplanan vergi ödenir.*
Vergi Arttırımına Konu Ödemeye İlişkin Muhtasar Beynamede En Az Bir Dönem Yer Verilmesi Halinde Vergi Arttırımı		Verilmesi gereken muhtasar beyannamelerden, en az bir döneme ilişkin beyanname verilmiş olması halinde, <u>beyan edilmiş ücret ödemelerine ilişkin gayrisafi tutar ortalaması alınmak suretiyle bir yıla iblağ edilerek</u> , artırma esas olmak üzere yıllık ücretler üzerinden gelir (stopaj) vergisi matrahı bulunur ve bu tutar üzerinden yukarıdaki oranlarda vergi ödenir.	İlgili yıl içinde verilen muhtasar beyannamede yer alan serbest meslek ödemelerine ilişkin tutarlar bir yıla iblağ edilmez. Beyan edilen serbest meslek ödemelerine ilişkin gayri safi tutarlar üzerinden ilgili yıllar itibariyle belirlenen oranlar dahilinde vergi ödenir.	İlgili yıl içinde verilen muhtasar beyannamede yer alan GMSİ ödemelerine ilişkin tutarlar bir yıla iblağ edilmez. Beyan edilen GMSİ ödemelerine ilişkin gayri safi tutarlar üzerinden ilgili yıllar itibariyle belirlenen oranlar dahilinde vergi ödenir.	İlgili yıl içinde verilen muhtasar beyannamede yer alan YSİÖİ ödemelerine ilişkin tutarlar bir yıla iblağ edilmez. Beyan edilen YSİÖİ ödemelerine ilişkin gayri safi tutarlar üzerinden ilgili yıllar itibariyle belirlenen oranlar dahilinde vergi ödenir.	İlgili yıl içinde verilen muhtasar beyannamede yer alan söz konusu ödemelere ilişkin tutarlar bir yıla iblağ edilmez. Beyan edilen bu ödemelere ilişkin gayri safi tutarlar üzerinden ilgili yıllar itibariyle belirlenen oranlar dahilinde vergi ödenir.

* Bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri için belirlenmiş asgari gelir vergisi matrah tutarları bir önceki tabloda ilgili yıllar itibariyle yer almaktadır.

KATMA DEĞER VERGİSİ VERGİ ARTTIRIMI

DURUM	ARTTIRIMINDA UYGULANACAK ESAS	YILLAR İTİBARIYLA VERGİ ARTTIRIM ORANLARI					Diğer Hükümler
		2011	2012	2013	2014	2015	
İlgili Yılda Her Bir KDV Döneminde Beyanname Verilmesi *	İlgili yılda Hesaplanan KDV Üzerinden Vergi Arttırımı hesaplaması yapılır.	%3,50	%3	%2,5	%2	%1,5	Katma değer vergisi mükelleflerinin, artırıma esas alman ilgili yılın vergilendirme dönemlerinin tamamı için artırımda bulunmaları zorunludur.
İlgili Yılda En Az Üç Döneme Ait KDV Beyannamenin Verilmiş Olması	Verilmiş olan beyannamelerdeki hesaplanan katma değer vergisi tutarlarının ortalaması bir yıla iblağ edilerek bulunan tutar üzerinden vergi arttırımı hesaplaması yapılır.	%3,50	%3	%2,5	%2	%1,5	Mükelleflerin sorumlu sıfatıyla verdikleri KDV beyannameleri için bu madde hükmünden yararlanmaları söz konusu değildir. Ayrıca, sorumlu sıfatıyla beyan edilen vergiler, vergi artırımına ilişkin yıllık toplam tutarın hesabında dikkate alınmayacaktır.
İlgili Yılda Hiç KDV Beyanname Verilmemiş Olması veya 3 Dönemden Daha Az Beyanname Verilmiş Olması **	İlgili yıl için gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunmuş olması şartıyla artırılan matrah üzerinden KDV için vergi arttırımı hesaplaması yapılır.	%18	%18	%18	%18	%18	Artırım talebinde bulunulan yılları izleyen dönemlerde yapılacak vergi incelemelerine ilişkin olarak artırım talebinde bulunulan dönemler için, sonraki dönemlere devreden katma değer vergisi yönünden ve artırım talebinde bulunulan dönemler için ihraç kaydıyla teslimlerden veya iade hakkı doğuran işlemlerden doğan terkin ve iade işlemleri ile ilgili inceleme ve tarhiyat hakkı saklıdır. Sonraki dönemlere devreden katma değer vergisi yönünden yapılan incelemelerde artırım talebinde bulunulan dönemler için tarhiyat önerilemez.
İlgili takvim yılı içindeki işlemlerin <u>tamamının</u> istisnalar kapsamındaki teslim ve hizmetlerden oluşması veya diğer nedenlerle hesaplanan katma değer vergisi bulunmaması ile tecil-terkin uygulaması kapsamındaki teslimlerden oluşması **	İlgili yıl için gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunmuş olması şartıyla artırılan matrah üzerinden KDV için vergi arttırımı hesaplaması yapılır.	%18	%18	%18	%18	%18	Ödenen katma değer vergisi, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak nazara alınmaz, ödenmesi gereken katma değer vergilerinden indirilmez veya herhangi bir şekilde iade konusu yapılmaz.
İlgili takvim yılı içinde bir üst satırda belirtilen durumların (istisna, tecil-terkin vs) yanı sıra vergiye tabi diğer işlemlerin de mevcudiyeti nedeniyle hesaplanan KDV çıkması halinde ***	Hesaplanan KDV üzerinden ilgili yıllarda belirlenen oranlar (2011 için %3,5 vs) çarpılarak bulunan tutar ile gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımına esas teşkil eden tutarın %18'i kıyaslanır, hangisi yüksekse vergi arttırımı o tutar kadar olur.	-	-	-	-	-	

* Tecil-terkin uygulamasından faydalanan mükellefler için artırıma esas tutarın belirlenmesinde, tecil edilen vergiler hesaplanan vergiden düşülerek ilgili oranlar uygulanır. Ayrıca, bu durumda vergi artırımında bulunulacak tutar, yukarıdaki tablonun son satırına göre gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımına esas teşkil eden tutarın %18'inden düşük olamaz.

** Bu kapsamda olanların KDV'ye yönelik vergi artırımında bulunabilmesi için gelir veya kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunmuş olması şarttır.

*** Gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımına esas teşkil eden tutarın %18'i, Hesaplanan KDV üzerinden ilgili yıllarda belirlenen oranlar (2011 için %3,5 vs) çarpılarak bulunan tutardan yüksekse; KDV yönünden vergi arttırımı yapabilmek için gelir veya kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunulması zorunludur.

6- İŞLETME KAYITLARININ DÜZELTİLMESİ

6.1- İşletmede Mevcut Olduğu Halde Kayıtlarda Yer Almayan Emtia, Makine, Teçhizat ve Demirbaşlara İlişkin Kayıtların Düzeltilmesi

- İşletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan Emtia, Makine, Teçhizat ve Demirbaşların kayıt altına alınması sağlanmaktadır.
- Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri işletmelerinde mevcut olduğu halde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşları kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşlarınca tespit edilecek rayiç bedeliyle, Kanunun yayımını izleyen üçüncü ayın sonuna kadar vergi dairelerine bir envanter listesi ile bildirmek suretiyle defterlerine kaydedebileceklerdir.
- Bildirime dahil kıymetler için amortisman ayrılmaz.
- Bildirime dahil emtia için ayrı, makine, teçhizat ve demirbaş için ayrı karşılık hesabı açılır.
- Emtia için ayrılan karşılık, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiyesi halinde sermayenin bir unsuru olarak sayılmakta ve dolayısıyla vergilendirilmemektedir. Makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrılan karşılıklar ise birikmiş amortisman olarak kabul edilmektedir.
- Bildirim konusu emtia, makine, teçhizat ve demirbaştan genel oranda KDV'ye tabi olanlar için %10 ve indirimli oranda KDV'ye tabi olanlar için ise tabi oldukları oranının yarısı kadar KDV hesaplanarak sorumlu sıfatıyla beyanname verme süresi içinde beyan edilip ödenir.
- Makine, teçhizat ve demirbaş için ödenen KDV indirim konusu yapılamazken, emtia için ödenen KDV indirim konusu yapılabilir.
- Bildirim konusu kıymetlerin satılması halinde, satış bedeli bunların bildirim bedelinden düşük olamaz.
- ÖTV'ye tabi malların beyan edilmesi halinde, bu malların beyan tarihindeki miktar ve emsal bedel üzerinden hesaplanan özel tüketim vergileri de katma değer vergisine ilişkin beyanname verme süresi içinde ayrı bir beyanname ile beyan edilerek ödenir.

6.2- Kayıtlarda Yer Aldığı Halde İşletmede Bulunmayan Mallara İlişkin Hükümler

- Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri kayıtlarda yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan emtialarını kayıt ve beyanlarına intikal ettirebilirler.
- Bu kapsamda, bildirim konusu emtianın belge düzenlenmeksizin satılan malların halen stokta gözükmemesi nedeniyle oluşan gerçek dışılık, fatura düzenlenerek kayıt ve beyanlara hasılat olarak intikal ettirilmesi sağlanmak suretiyle düzeltilecektir.
- Faturalama işlemi kayıtlarda yer alan maliyete, bu maliyete aynı neviden mallara ilişkin cari yıl kayıtlarına göre tespit edilen gayri safi kâr oranının uygulanması suretiyle bulunan tutarın eklenmesi suretiyle Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar yapılacaktır.
- Gayri safi kâr oranının, cari yıl kayıtlarına göre tespit edilemediği hallerde, mükellefin bağlı olduğu meslek odasının belirleyeceği oran esas alınacaktır.
- Yasal kayıtlara intikal ettirilen tutarlar, cari yıl gelir vergisi veya kurumlar vergisi matrahının hesabında dikkate alınacaktır. Ayrıca, bu tutarlar ilgili dönem katma değer vergisi beyannamesinde beyan edilecektir.

6.3- Kayıtlarda Yer Aldığı Halde İşletmede Bulunmayan Kasa Mevcudu ve Ortaklardan Alacaklara İlişkin Hükümler

➤ Bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükelleflerinin, 31/12/2015 tarihi itibarıyla bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan kasa mevcutları ile ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki net alacak tutarlarını, Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar vergi dairelerine beyan etmek suretiyle kayıtlarını düzeltebilmelerine imkân sağlanmaktadır.

➤ Bu kapsamda beyan edilen tutarlar üzerinden %3 oranında vergi hesaplanarak beyanname verme süresi içinde ödenmesi öngörülmektedir.

➤ Ödenen vergi, gelir ve kurumlar vergisinden mahsup edilemez, beyan edilen ve ödenen tutarlar gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilemez.

Bilgilerinize Sunulur,

Arkan & Ergin Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.
Member of JPA International